

GALEB

7

LETNIK XXVI.
1979-1980

VSEBINA

Josip Broz Tito	193
Kajetan Kovič: Tito	194
Angelo Cerkvenik: Hrepenenje, obup in zvestoba	195
Danilo Gorinšek: Prvi maj	193
Danilo Gorinšek: Materi	198
Vojan T. Arhar: Vozniki	199
Vlado Firm: Osel Riko	200
Neža Maurer: Prva ptica soncu poje	201
O. P. S.: Zvezdica Maja	202
Vojan T. Arhar: Premeteni jež	204
Vojan T. Arhar: Martinčka	205
Neža Maurer: Dežek se igra	205
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Tinček in lutka	206
Sadje	207
Danilo Gorinšek: Srečni v nesreči	208
Zanimivosti	209
Ludovika Kalan: Stara lipa	210
Črtomir Šinkovec: Mojca	211
Neža Maurer: Pogovor	211
Iz naših šol: Lojze Abram: Zgoniška šola poimenovana po »Prvem maju 1945«	212
Kajetan Kovič: Zlata ladja	213
Ludovika Kalan: Pomaž	214
Veselo v planine: Dušan Jelinčič: Sprehod v naravo	215
Stana Vinšek: Povabilo	216
Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Privlačne partizanske zgodbe	217
Meta Rainer: Gobji bal	218
Šolarji pišejo	219
Započmo veselo: Janez Bitenc: Marlji- va delavca	220
Urednikova beležnica	222
Za bistre glave	223
Za spretne roke: Vera Poljšak: Šotor 3. stran platnic	

Ilustracije za 7. številko Galeba so naredili:
Marjanca Jemec - Božič (str. 196, 197, 213);
Marjeta Cvetko (str. 210, 211); Eva Fornar-
zarič (str. 202, 208, 214, 216); Robert Hla-
vaty (str. 211); Leon Koporc (str. 204);
Božo Kos (str. 200, 201); Jasna Merku (str.
199, 205); Jelka Reichman (str. 201, 205);
Bine Rogelj (str. 218); Magda Tavčar (str.
198, 206, 207, 3. plat.).

Priloga: Tržaška folklorna skupina »Stu le-
di« - besedilo: Nadja Kriščak, slike: Lojze
Abram, Frane Bole, Peter Suhadolc. Tržaški
zelenjavni trg - besedilo in slike: Lojze
Abram.

**LETNIK XXVI.
APRIL 1980
ŠTEVILKA 7**

Mesečnik (8 številk)

Izdaja:

Glavni in odgovorni urednik:

Lojze Abram

Uredništvo in uprava:

Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - Tel. 415534

Tisk:

Graphart, Trst - Tel. 772151

Naslovna stran:

Maks Clementini,
2. r. OŠ BORŠT

Posamezna številka:

700 lir

Letna naročnina:

4.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v
Trstu pod štev. 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v
zvezo periodičnega ti-
ska USPI (Un. Stam-
pa Periodica Italiana)

Josip Broz Tito

»Mama, zakaj imaš solzne oči?«

»Veš, umrl je Tito.«

»Mama, je Tito tisti dedek, ki je bil tako hudo bolan? Je umrl?«

»Da. In zdaj za njim žalujejo vsi. V Jugoslaviji, pri nas in po svetu. Veš, Tito je bil velik mož. Sin slovenske matere in hrvaškega očeta, ki sta bila revna, je postal voditelj delavcev v Jugoslaviji. Ko so fašisti in Nemci zasedli Jugoslavijo, je na čelu partizanske vojske osvobodil njene narode, delavcem pa dal oblast, da so sedaj gospodarji v tovarnah in boljše živijo.«

»Kaj pa mi, mama?«

»Mi živimo sedaj v Italiji. Toda tvoj ded je bil Titov partizan in se je z njim boril za svobodo nas vseh. Ko nas je ločila meja, Tito ni pozabil na nas. Hotel je, da bi bili Slovenci v Italiji spo-

štovani in da bi se nam ne zgodilo nič hudega. Zato je hotel, da bi bili Italija in Jugoslavija prijateljici. Vidiš, tudi to mu je uspelo.«

»Kje so ga pokopali, mama?«

»V Beogradu, med vrtnice, ki jih je sam gojil. Na pogreb pa so prišli predsedniki in kralji vsega sveta. Veš, Tito se je boril za mir med ljudstvi, da ne bi bilo več vojn. Zato se je družil z vsemi narodi Afrike, Azije, Amerike in Evrope. Povsod so ga imeli radi, ker je vedno govoril, da mora biti vsak gospodar v svoji domovini.«

»Mama, sedaj razumem, zakaj si žalostna. Tudi meni je hudo. Ko bom velik bom šel v Beograd in na Titov grob položil šopek cvetja, ker je bil dober.«

Kajetan Kovič

TITO

Rodil se je v Zagorju belem
otrok sredi otrok,
njegovo edino bogastvo
bilo je dvoje rok.

S temu dvema rokama
so ga poslali na pot:
»Doma je premalo kruha,
najti ga moraš drugod.«

Leta so tekla in z leti
fant je doraščal v moža.
Pravice ni našel, a kruha
le malo sredi sveta.

Še zmeraj bile so roke
njegova edina posest
in stiskal jih je vse češče
v trdo jekleno pest.

Našel je pot do onih,
ki so verjeli v nov svet
in so v srcu nosili
nove svobode cvet.

Bil je pogumen in hraber
borec za srečo ljudi.
Zato so tovariši rekli:
»Tito, vodi nas ti!«

In on je vodil in vedel,
kod prava cesta pelja.
Tekla so leta in z leti
je tudi svoboda prišla.

Skoz leta so borbe krvave
divjale noč in dan,
dokler nam ni luč zasijala.
Prižgal jo je partizan.

In zdaj ko nam teče življenje
mirneje kot v tistih dneh,
zdaj ko nam nove težave
vzbujajo solze in smeh,
zdaj ko je Tito z nami
v borbi za srečo ljudi,
spet smo se zbrali in rekli:
»Tito, vodi nas ti!«

Angelo Cerkvenik

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Hrepenenje obup in svoboda

Tam nekje, koder se visoko ob počaju strme skalnate vzpetine vije železna cesta, se očem potnika, ki se v udobnem železniškem voznu pelje proti Splitu, razgrne globoko v dolini peklenska lepota. Zares peklenska, zakaj neznansko je žalostna. Globoko na dnu doline, okrog in okrog vklenjene v brezupno skalnato morje, stoji ob strugi usahlega potoka pritlikava koča, podobna obstrelenemu golobu, ki ves žalosten čaka odrešitve. Ob strugi in ob koči rastejo ozke, koničaste, porjavele, od sonca ožgane ciprese.

V tej koči je nedavno živel dečko, skoraj že otrok. Pero mu je bilo ime. Ko so kmalu po prvi svetovni vojni gradili visoko zgoraj železno cesto, se je zaposlil tudi Pero. Delal je težko, delal kot črna živila, služil pa je za tedanje razmere lepe denarce. Hotel si je prihraniti toliko, da bi mogel kdaj pozneje zapustiti to žalostno kamneno morje. Imel je mater, staro, na pol slepo. Pri hiši je bilo kakih dvajset ovac, imel je mrsavega osla Sivca in velikega ovčarskega psa Živka.

Pero je bil postaven dečko, visok, vitek, krepak. Oči kakor jastreb. Srce kakor sokol. Ubog, razcapan, največkrat bos. Prepričan je bil, da bo tam nekje daleč, nemara onkraj

oceana našel srečo, a upanje ga je izneverilo. V kamnolomu se je dinamitna patrona, vložena v zvrtano vdolbino, predčasno razpočila. Med ponesrečenimi delavci, ki jih je kamnje zasulo, je bil tudi Pero. Velika skala mu je strla nogo. Levo nogo so mu odrezali pod kolenom, desna pa je bila močno pohabljena in zverižena. Dobil je protezo. Vrniti se je moral spet k življenu svojih dedov in očetov. Ob pičli invalidski renti ni mogel ne živeti ne umreti... Pasel je ovce. Sedel je med skalami. Ob njem sta ležali bergli. Ponavadi je imel v naročju odprto knjigo, pa se je le kdaj pa kdaj zatopil vanjo. Oči so mu bile neprehnno uprte v železniški viadukt, misli so se mu z bolečim hrepenenjem oklepale brzeca, ki je hrumeval proti morju. Tam rastejo palme, nežne tamariske, tam pristajajo dan na dan ladje velikanke, ki vozijo srečnike daleč daleč na ono stran oceana. V pozni jeseni mu je, po njegovi vrnitvi iz bolnišnice, umrla mati. Tako je v kamneni puščavi ostal sam samcat. Le Živko mu je bil edini tovariš, le z njim se je lahko »pomenkoval«. Ne Sivec ne ovčke se niso menili zanj.

Vsak mesec enkrat je za majhen denar prodal svoj borni mlečni izdelek — nekaj ovčjega sira. Enkrat ali

dvakrat na leto je iztržil za ovčjo volno nekaj več denarja, včasih je prodal kakšno vedro olja. Njegovo življenje je bilo podobno teku ure: enakomerno, dolgočasno, žalostno. Visoko zgoraj nad dolino pa je vsak dan najmanj desetkrat brzel vlak proti morju. »Le zakaj drvi ta pošast tod mimo?« se je izpraševal. »Zakaj, zlomka, ste speljali tod to kačjo cesto? Kakor kača je, ki je Evi odprla oči, da je zdajci spoznala, kaj je svetloba in kaj tema!« je včasih zavzdihnil. Zakaj ste raniili, zakaj vznemirili moje srce? se je spraševal. Ljubil bi te skale, kakor so jih ljubili moji dedje, opazoval bi jastreba, ki se kakor blisk iz vrtoglave višine spusti na mršavega zajca in ga zanese visoko pod nebesni svod, poljubljal bi smrček zvestemu Živku, ki sedi na visoki skali kakor kralj na prestolu, pozimi bi pomiloval volkove, ki trkajo na vrata in presunljivo žalostno ihtijo: »Lačni smo! Ustreli vsaj enega od nas, da ne bomo vsi poginili od gladu... Lačni smo, Pero!«

In Pero bi ustrelil.

Pa naj bi bilo kakorkoli že! Ko ne bi bilo te železne kače, ne bi dan in noč misil na tiste prečudno lepe kraje, kjer se cedita med in mleko, kjer rastejo banane in kava... In nog ne bi bil izgubil! V nekem časniku je prebral nenavadno besedo: prosperiteta. Ta beseda mu ni šla več iz glave. »Kaj pomeni ta beseda?« je vprašal učitelja iz precej oddaljene vasi, s katerim se je videval le na svete čase. »Blaginja,« mu je pojasnil učitelj. Skušal mu je dopovedati, da se skriva v tej besedi velika laž, da so tudi tam, kjer pravijo, da se sprehajata sreča in blaginja, takšne prežalostne doline, da životarijo tudi tam v razkošnih, bogatih mestih milijoni lačnih, bosih, nagih, ki — kakor pozimi njegovi volkovi — zamaš trkajo na vrata presitih, obleče-

nih in obutih. Pero ni verjel učitelju. Iz usmiljenja, je misil, mu pripoveduje bajke. Natvesti mu hoče, da je ta, tako omamno zveneča beseda laž. Čemu bi se potem toliko ljudi vozilo nekam daleč? Iz sosednih zaselkov jih je že toliko odšlo, pa se niso več vrnili! Ostali so tam. Če bi jim šlo zares slabo, ali se ne bi bili že zdavnaj vrnili domov? Tudi njegov ujec živi v Kaliforniji. Dobro mu gre. Kupil si je veliko posestvo. Zakaj lažejo?

»Če so že tod zgradili železno cesto, naj bi izselili iz teh prežalostnih puščav ljudi in živali!« se je razvnel nekdaj, ko se je pomenkoval z učiteljem. »Ali ne vidite, da je tu celo pes neznansko otožen? Ali gleda tudi psom v velikem mestu ob morju iz oči tolikšna bridkost kakor mojemu ubogemu Živku? Ali niste nikdar pomislili, da nesrečni osel samo zradi tega tako pretresujoče bridkobno ihti, ker mora ure in ure iskatи drobceno bilko ali oster osat?«

Leto za letom je teklo, lezlo po polževu kakor bršljan po steni. Pe-

ro se je skušal privaditi misli, da bo moral do konca svojih grenkih dni trpeti v tej, od boga in ljudi pozabljeni pušči. Še najlaže je prenašal zimo, ko je moral predolge noči in kratke, temacne dni preležati na trdi postelji ali prečepeti v pusti čumnatni na ognjišču. Spomladi, ko se je začelo brsteti skromno grmičevje okrog koče, ko so se proti severu valile jate lastovic, mu je srce vedno znova zakrvavelo. Do tantalskih muk pa se mu je stopnjevalo boleče hrepnenje, ko so jeseni selivke hitele v daljne južne kdaje. Jokal je. Prve dni oktobra, ko je začelo močno pihati in se je le še kdaj pa kdaj s severa pripodilo kakšno zaostalo krdelce zapoznelih selivk, se je primerilo nekaj nenavadnega. Na streho koče se je usedla zaostala štorklja. Bila je hudo upehana. Kako je zašla na to pot? Nikdar dotlej ni še videl, da bi bila kdaj čez to zapuščeno kamnito groblje letela štorklja. To mikavno ptico je poznal samo po sliki. Štorklja se je skušala vzdigniti in poleteći za svojimi družicami v toplo Afriko. O, kako se je mučila! Dvakrat, trikrat je zaprhutala z oskublimi perutnicami, se skušalala zagnati proti jugu, omahnila in telebnila na kamnena tla. Bila je sestrada. Boječe, otožno, proseče ga je gledala.

»Jokala je. Prav zares. Presunljivo je jokala. Vi morebiti ne morete verjeti? je dva, tri dni pozneje prepričeval učitelja. »Ihtela je, pa ji nisem mogel pomagati. V mojem naročju je izdihnila. Ko bi bila ostala živa,« je tožil, »bi se bila sprnjateljila z menoj in z Živkom in življenje bi nam bilo laže in lepše. Zdelo se mi je, da je bila kakor dober človek...«

Nekaj dni pozneje, ko je pošastno temna in oblačna noč objela kameno puščavo, se je Pero napotil proti železni cesti. Za njim je capljal zvesti mu ovčar Živko.

»Vrni se domov, Živko!« mu je ukazal. Živko je samo malo počakal, nato pa mu je sledil v večji razdalji.

Pero je obstal pred predorom. Zdaj zdaj bo pridrvel brzec. Živko, ki se je tihotapsko priplazil za njim, je slutil, da ga Pero za vedno zapušča. V srce segajoče je tožil, ga prosil, naj se vrne domov k Sivčku, k ovčkam, na toplo ognjišče... Pero ga ni slišal. Pred očmi mu je nenehno lebdeла slika umirajoče ptice... Poljubil je kosmatinca na mrzli smrček in mu ukazal: »Živko, takoj domov!« Ukažal je in se ulegel na tir. Živko je stal poleg njega in prosil... Brzec se je strelovito, z zloveščim hrutom približeval. Samo še nekaj sekund... Pero se je onesvestil. Pogreznil se je v črnilo brezdanjega brezna. Tedajci je priskočil Živko. Zasadil je ostre zobe v že, od umazanije strjen ovratnik Perovega ovčjega kožuha, napel vse sile in Pera, tri, štiri sekunde, preden je prihrumela puhajoča pošast, potegnil s tira in zavlekel na varno.

Pero se je zavedel in se začudil. Ali še živim? se je, presenečen, vprašal. Šele Živkovo prilizovanje, malone opravičevanje, da je to pot bolj poslušal glas svojega srca kot ukaz svojega gospodarja, mu je razodelo spoznanje pregrenke resnice,

spričo katere se je začutil osramočenega do dna zavesti.

„Živko moj, oprosti, obup me je ujel, kakor ujame pajkovica plen v pajčevivino, v brodkosti sem prezrl tvojo ljubezen in zvestobo,“ se je

opravičeval psu in ga objel okrog vrata. »Nikdar več te ne bom zapustil!« mu je obljudil in obljubo držal.

Živko bi bil rad prešerno zalajal, pa je samo nebogljenko, jecljajoče zacvili.

Danilo Gorinšek

Prvi maj

Rože v šopek zal zberímo,
staršem v dar ga poklonímo,
počasti ta šopek naj
starše za njih Prvi maj...

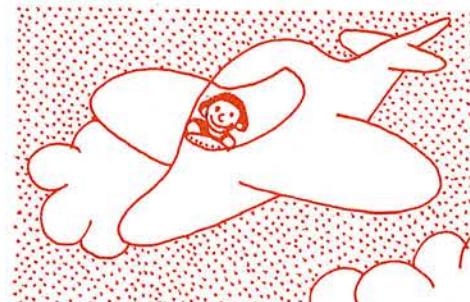
Danilo Gorinšek

Ilustr.: Magda Tavčar

M A T E R I

Če utrgal vse bi rože,
da sladkó bi zadehtele,
če polóvil bi vse ptičke,
da veselo bi žgolele,
če z neba snel zvezd bi roje,
da le tebi bi svetili,
če ujel bi sončne žarke,
da bi vso te pozlatili,
bi premalo mogel dati
tebi, moja draga mati!

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jasna Merku

Vozniki

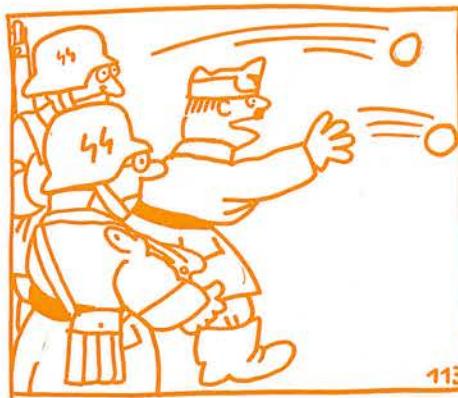
ŠTIRJE BRATJE, MLADI VSI,
ZGODAJ SO PO SVETU ŠLI.

PRVI VOZI AVTO RJAV,
VIDI LJUDSTVA VSEH DRŽAV.

DRUGI PARNIK VOZI BEL,
VRISKA, JE MORNAR VESEL.

TRETJI RDEČ AEROPLAN
VOZI ČEZ NEBESNO PLAN.

A ČETRTI, ZADNJI BRAT?
SATELIT UPRAVLJA ZLAT!

112. Vsaka reč je bila na svojem mestu in dobro privezana, Za to sta poskrbela kuhir in neznanec. Bala sta se le, da se ne bi otroci preveč ponorčevali iz kakšne patrulje, ker bi se vsa zadeva slabo končala. Našemljeni otroči so se splazili iz lope in zvrstili v sprevod. Pustno šemo so dvignili na ramena in na znak malega Tineta zagnali vik in krik. Tine je korakal spredaj in s staro kuhalnico na vso moč nabijal po preluknjarem loncu.

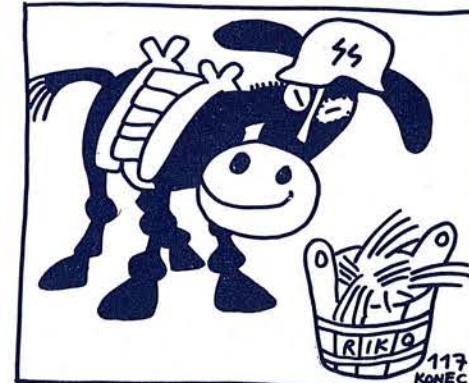
114. Nemci so obstopili otroke, ki so bili kar pogumni — vsaj tako je bilo videti, čeprav so srca prav vsem zlezla v hlače. Tine bi bil rad zajokal, pa si ni upal. Le zrl je v slammatega moža, ki so ga vojaki otipavali in se krohotali. Radovednost pa je bila večja od vojaške vneme. Pustili so otroke, da bi videli, kaj bodo storili. Tudi sami so se spomnili na pustno sredo.

115. Otroci so se zvrstili ob šemi, nekaj zapeli, dvignili možica in ga vrgli v potok. Kako lepo in mirno je zaplaval! Tok ga je nosil vedno hitreje. Otroci so tekli za njim, se prerivali in razposajeno kričali. Tine pa je tiščal roke v žep in zrl za odhajajočimi vojaki. Oddahnil si je in prisluhnil, kako mu bije srce. Se nikoli ni bil prestal toliko strahu. Prav gotovo tudi njegovi vrstniki ne.

116. Ko je pustna šema priplavala do kolena, kjer je potok zavijal v gozdove, so se otroci vrnili. Stekli so domov. Še ozreti se niso utegnili. Vse hudo je bilo za njimi. Iz goščavja je skočila sloka postava. Kemperle je urno stekel za plavajočim možicem. V rokah je držal rogovilo. Potegnil je slammatega moža k bregu in ga zvlekel na suho. Odmotal ga je, mu razparal trebuh in stvari skrbno spravil v velik nahrbtnik.

117. Zadovoljen je bil. Tokrat s seboj ni pripeljal osla Rika. Morda bi imel z njim še kakšne težave. Zadnje čase se je osla držala prava smola. Slammatega moža je vrgel spet v vodo in se z nasmehom odpravil na pot. Ukana je uspela. V Tesarjevi hiši pa so zbrani sosedje napeto poslušali pripovedovanje prezeblih otrok, ki so z lesenimi žlicami segali po koruznem močniku, ki ga je Tesarjeva mati — otrokom za plačilo — zabilila z veliko žlico ocvirkov.

Konec

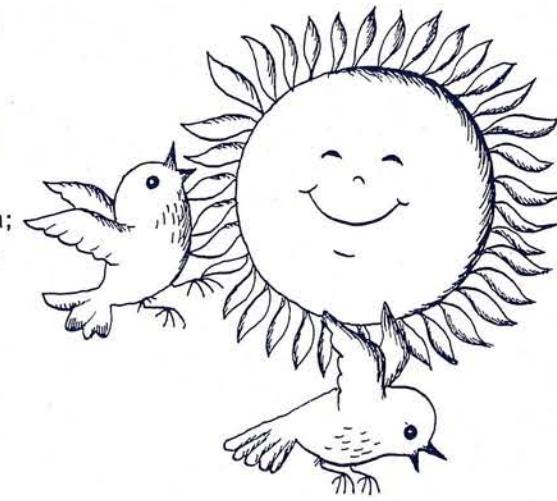
Neža Maurer

Ilustr.: Jelka Reichman

Prva ptica soncu poje

Na prisojni strani grape raste smreka;
na osojni strani grape raste smreka.
Na prvi smreki gnezdi ptica
in na drugi smreki gnezdi ptica.

Prva ptica soncu poje,
druga ptica senci poje:
po vsej zeleni grapi pesem,
pesem o pomladbi!

ZVEZDICA MAJA

Sonce se je že umaknilo v svoj biserini grad, ko se je na nebu prikazala zvezdica Maja. Vsa je žarela v svoji lepoti in bilà posebno razposajena. Nocòj je hotela pokazati svojim sestrám kako zna zabavati svoje malèke — zemljane. Ustela se je. Našla je svoje sestrè nerazpoložene. Vse vprek so si nekaj šepetale, kar ni mogla doumeti. Dobro je videla, da so zaskrbljene. Da nekaj pozivè, se je zatekla k najstarejši zvezdi.

»Prosim, dobra teta, moraš mi povedati, kaj se je zgodilo, da so moje sestre žalostne?«

»Samo na igraèkanje misliš, zato ne veš, kaj se godi. Žalostna, žalostna novica! Potom televizije našega planeta je dospel glas do nebà: NA ZEMLJI SO OTROCI, KI UMIRAJO OD GLADA.« Takò je povedala stara zvezda in od bolesti mrknila.

Zvezdica Maja ni rekla nobene. Gledala je v èudno kroglo zemlje in se zamislila. Rada je imela otroke in skoro ni mogla verjeti, kar je slišala. Želela je nekaj ukreniti. Dolgo je razmišljala in konèno sklenila, da še isto noè pojde na zemljo in ob zori se povrne. Medlo je zamigljala in na skrivaj izginila v neznanu.

Po srebrni cesti se je pomikala proti njej bela koèija. Zvezdica Maja se je takoj znašla. Moènò je posvetila proti koèiji in zaprosila oblak —

stop. — Beli blaèek se je ustavil in jo prijazno nagovoril:

»Kam pa ti lepotica?«

»Na zemljo hoèem. Človeka išcem, ki zna pisati. — Pa sploh, če je zemljian brez dovoljenja obiskal našo teoto Luno, zakaj ne bi smela jaz na zemljo? Enakopravnosti, mar ne?«

»Junaška si, ni kaj reèi, kar vstopi! — je odgovoril blaèek in odprl svojo belo koèijo. — Med potò sta se o marsičem dogovorila.

Nad višinami gorà je morala Maja izstopiti. Še prej se je zahvalila prid-

nemu šoferju in ga prosila, naj jo obzori poèaka.

»Saj bom« je obljudil beli blaèek ter odplaval dalje.

Zvezdica Maja je ostala sama. Plaho se je ozirala naokoli in sedla na peçino. Tišina! Zašumelo je. Spet je zašumelo. Pred njo je stala poøast in jo motrila. S strašnimi kremlji se je oprijemala svojega gnezda.

Junaška zvezdica je moènò posvetila v hudobne oèi poøasti in vprašala:

»Kdo si, da me tako grdo gledaš?«

»Kragulj sem, kralj gorà! Ne moti spanja mojih mladièev! Izgini, svetloba!«

»Že grem!« je zajecljala zvezdica in jo odkurila.

»Za prvo sreèanje, ni kaj reèi« je godrnjala med seboj. Vdati se pa ni hotela.

Kot srebrni metulj se je hitreje in hitreje zagnala in prispeva v temno goščavo. Na veji košate jelke je iskala poèitek. Bila je trudna in zaskrbljena.

Na drugi veji je sedela noèna ptica. Njene velike okrogle oèi so zijale proti svetlobi. Zvezdici Maji je šlo na smeh. Da ne bo tudi takrat zame, je čakala, da jo ptica nagovori.

»Kdo si, da tako bleščiš? Motiš me in poleg tega škoduješ mojih krasnim oèem.«

Maja se je prijazno predstavila:

»Zvezda sem, z neba prihajam, človeka išcem, ki zna pisati. Mogoèe ga poznaš? Mi lahko pomagaš?«

»Kako naj ti pomagam? Resna noèna ptica sem, sova Oka mi je ime in človeka, ki pisati zna, ne poznam. Kar naprej sveti, sreèala boš tvoje male sorodnice-kresnice. One ti bodo znale povedati, ker se potepajo cele noèi. Kar pojdi!«

»Že grem, hvala ti, noèna ptica!«

»Sova Oka prosim...«

»Hvala ti, sova Oka, in oprosti.«

Zvezdica Maja ni se nadejala tolike sreèe. Kmalu je sreèala ljubke kresnice in te so jo pospremile do stare bajte.

Edino malo okence je bilo odprt. Posvetila je vanjo. Ob steni na slami je spal starèek. Na pokveèeni mizi so ležale knjige. Ob kotu je skoro visela stolica in pri njej je dremuckal pes, edini prijatelj starega puèavnika.

Zvestega psà je kmalu zbudila svetloba. Zacvilil je in starèek je skoèil pokonci. Buljil je proti oknu, si mel oèi in spet buljil. Ni mogel verjeti toliki lepoti. Prisrèno je pozdravil:

»Dobrodošla zvezda v moji bajti! Ti simbol lepote, miru in ljubezni, povej mi, kaj te je privedlo k meni?«

»Pozdravljeni! Veliko prošnjo imam do tebe človek, ki si moder, in pisati znaš. Rada bi ti takoj narekovala kratko pisemce in ga naslovila na Radiotelevizijo vaše zemlje. Me boš uslišal?«

»Sem že pripravljen!« se je veselo odrezal starèek, misleè, da gre za šalo. Vzel je papir, però in zaklical:

»Narekuje lepotica, da slišim!«

In zvezdica Maja je narekovala:

«ZEMLJANI, NE POZABITE NA TRPEÈE IN LAÈNE OTROKE!«

TO VAS PROSI

ZVEZDICA MAJA

Starèek se je zresnil, vzdignil svoj pogled, toda lepotica je izginila.

Bela koèija ji je prihitela naproti in jo odpeljala spet na nebo.

Drugi dan so zemljani izvedeli za poslanico in jih je bilo sram.

Premeteni jež

V gozdu pod bukvijo je prebival tolst jež. Lisica, ki je vedela zanj, je premišljala, kako bi ga izvabila iz varnega brloga in požrla.

Nekega jesenskega večera ga je šla obiskat, dobrikajoč se mu:

»Stopi k meni, ježek moj,
da pomenim se s teboj!«

A jež ji je odgovoril:

»Zdaj ne morem vrat odpret,
moram ostre igle štet.«

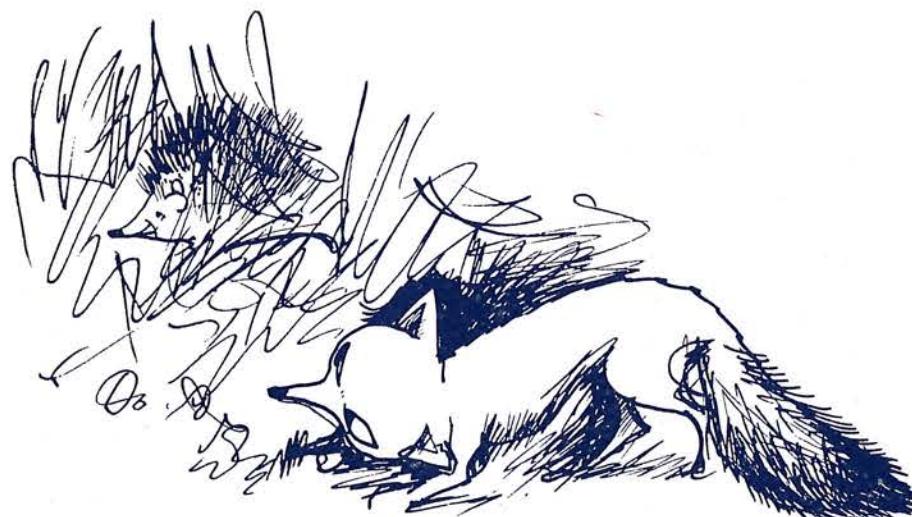
Lisica je jezna odšla in se vrnila čez nekaj dni, rekoč:

»Stopi k meni, ježek moj,
da pomenim se s teboj!«

Jež pa jo je zavrnil:

»Kaj me motiš? Zdaj že spet
znova moram igle štet.«

To pot je bila lisica še bolj besna, vendar se je čez teden dni že tretjič vrnila, vabeč ga:

»Stopi k meni, ježek moj,
da pomenim se s teboj!«

In iz brloga se ji je oglasil jež:

»Znova sem se zmotil, glej,
ker me kličeš kar naprej.«

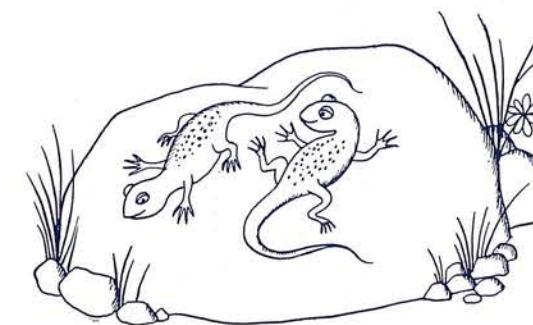
Ko je lisica sprevidela, da je jež še bolj zvit od nje, ji je rdeče rjava kožuh kar potemnel od srda. Brezglavo je stekla po ozki stezi in se ujela v skrito past. Tam jo je naslednje jutro našel lovec in ubil.

Jež pa je prezračil brlog, zapahnil vhodna vrata in veselo zacvilil:

»Lovcu sem lisičko ujel,
kdo bi zdaj še igle štel?!«

Nato se je zaril v suho listje, se zvili v klobčič ter se brezskrbno pogreznili v večmesečno zimsko spanje.

Martinčka

Dva martinčka, rodna brata,
se na robu hoste igrata;
skrivata se in lovita,
se med kamenčki podita,
levo — desno, gori — doli,
križem kražem, naokoli,
pod bršljanom, ki se vije,
da srce si odpočije,
a potem pa spet od kraja,
šviga — švaga, vija — vaja,
dva martinčka, rodna brata,
v soncu bolj kot žarek zlata!

Neža Maurer

Ilustr.: Jasna Merku

Dežek se igra

V ranem, ranem letnem jutru
dežek se igra:
urnih prstkov cvetke, trave
ščegeta.

Bilke, cvetje dobesedno
lomi smeh;
trave solzne od hahljanja
legle so po tleh.

V ranem, belem letnem jutru
dežek se igra:
lej, še kamnu se obraz
v smehu lesketa.

SADJE

OBKROŽI Z MODRO BARVO SADJE, KI RASTE NA DREVESU
IN Z RDEČO BARVO SADJE, KI NE RASTE NA DREVESU.

Srečni v nesreči

Bilo je neko nedeljo v muhastem aprilu. Tedaj so se v Črni gori zamajala tla, grozljivo je zabobnelo izpod zemlje, nato pa so se sesule hiše, šole, bolnišnice in hoteli ter pokopali pod seboj nešteto ljudi. Na tisoče jih je ostalo brez strehe, kdo ve, koliko jih je obležalo pod ruševinami. Cele hiše in drevesa je pogolnito morje...

Ljudi je davil obup: kam? Kje bom spal? Mi bo gola zemlja postelja, trda skala vzglavje? Lačen sem – kdo mi bo nudil! kruha, žejen sem, kdo me bo odžejal? Ranjen sem izgubil skoro vso kri, kdo mi bo dal drugo?

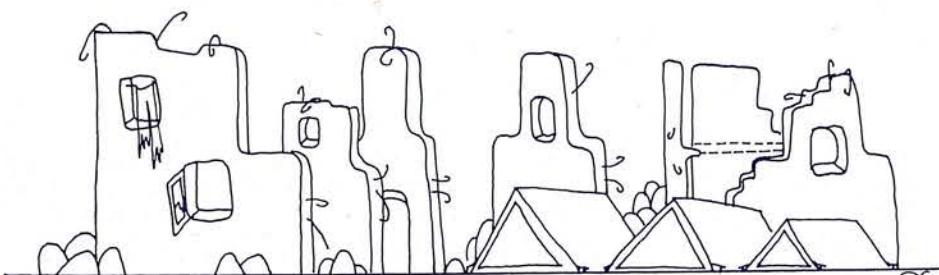
In glej: prihajajo šotori in že je nad glavo vsaj začasna streha, prihajajo postelje in že ni treba spati na goli zemlji. Prihajajo tovornjaki in letala s hrano, cisterne s pitno vodo. Prihaja kri, odvzeta dobrim ljudem po vsej domovini in še zunaj njenih meja, da ponesrečencem ni treba izkraveti.

Ne le kri, vsi ti šotori, ta ležišča, ta hrana, ti ljudje-pomagralci in reševalci, vse to ni prihajalo lajšat gorje in stisko samo iz domovine, domala vse celine so tedaj pomagale. In še bodo pomagale, da bodo najrevnejšim med revnimi vzrasle nove hiše, šole in bolnišnice.

Zato jim je bilo toplo pod šotori, dasi je zunaj grizel mraz... Zato so nesrečniki – srečni, srečni v nesreči...

Samo to: zakaj si niso ljudje drug drugemu družniki in države druga drugi družice – VEDNO?

Ne samo, kadar rušijo potresi!!!

2. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Začetku je skupina prikazovala izključno plesno izročilo. Plesalci sami so od časa do časa tudi peli. Leta 1978 pa je bila ustanovljena še ženska pevska skupina, ki izvaja izključno slovenske ljudske pesmi na čim izvirnejši način.

1. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Je nastala januarja leta 1973. Gre za amatersko skupino, v okviru katere deluje nekaj dijakov in študentov, vendar se je vajo vključila v glavnem delavska mladina slovenske narodnosti s celotnega tržaškega ozemlja.

4. TRŽAŠKA FOLKLARNA SKUPINA »STU LE-DI« - Poleg domačih tržaških plesov in plesov iz slovenske Istre se je skupina najprej lotila slovenskih ljudskih plesov, kot so belokranjski (na sliki), gorenjski in štajerski. Sveda posveča skupina največ pozornosti na plesе iz sosednje Istre.

3. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Plesne točke spremlja vedno orkester, ki ga za nekatere plese sestavlja harmonika, klarinet in kontrabas, kakšenkrat še violina. Belokranjske in slavenske plese pa spremlja skupina bohinjskih tamburašev, ki že dolgo let sodelujejo s skupino.

6. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Prevelika je privlačnost drugih jugoslovenskih plesov, da bi se ji skupina lahko izognila. Ker je razpolagala s srbskimi nošami, se je lotila teh plesov, ki vedno navdušujejo vsako publiko zaradi razigranosti in spretnosti, ki je morajo biti plesalci vešči.

5. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Če so na eni strani Istrani naši sosedji, so drugi sosedji Furlani in tako so člani skupine čutili dolžnost, da raziščejo tudi to področje. Že nekaj let prikazujejo tudi splet furlanskih plesov.

8. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Glavna točka sporeda so še vedno tržaški plesi, prikazovanje stare domače ššegre. S tem spletom je skupina nastopala na raznih festivalih in na mnogih domačih praznikih na Tržaškem, v Beneški Sloveniji in v domovini Sloveniji.

7. TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA »STU LE-DI« - Članice skupine so raziskovanju tržaških noš posvetile ogromen trud. Tako je skupina zbrala precej materiala in je lahko v sodelovanju z zgodovinskим odsekom pripravila tudi razstavo noš in delov noš in različne hišne opreme.

2. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Ob pokriti tržnici je velik prostor z lopo, kamor navsezgodaj zjutraj pripeljejo tovornjaki natovorjeni z zaboji sadja in zelenjave, ki jih naročajo grosisti za prodajo na debelo. S tega prostora kasneje prevažajo trgovci nakupljeno blago v svoje trgovine.

4. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Trgovci po kupijo po več zabojev različnega sadja in zelenjave, ki ga potem preprodajajo v svojih trgovinah na drobno. Zaboje odnašajo težaki na dostavna vozila na prostor pod veliko lopo.

6. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - V kasnejših dopoldanskih urah lahko sadje in zelenjavno za neprimerno nižjo ceno kupujijo tudi zasebniki. Kupiti pa morajo cel zabolj in seveda plačati tudi taro. Zaboje potem odnašajo v svoje automobile na cesti.

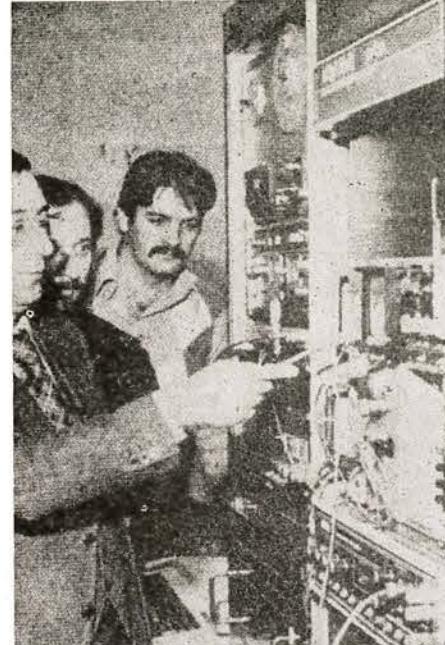
8. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - V mestu je mnogo trgovin s sadjem in zelenjavno. Trgovci se zgodaj zjutraj založijo s svežim sadjem in zelenjavno, ki ga potem v svojih trgovinah preprodajajo odjemalcem. Cena sadja in zelenjave je v trgovinah neprimerno višja kot na tržnici na debelo.

1. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Na nabrežju, nasproti bivše železniške postaje pri Sv. Andreju, je velika občinska zelenjavna tržnica, kjer trgovci kupujejo velike količine sadja in zelenjave, ki ga potem preprodajajo v svojih trgovinah v mestu.

3. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Tržnica je velik pokrit prostor, kjer grosisti ponujajo svoje blago, ki je razstavljeno na ogled kupcem.

5. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Sem prinašajo na prodaj svoje pridelke in povrtnino tudi vrtnarji iz tržaške okolice, da jih ponudijo kupcem. Na tržnici prodajajo na debelo tudi cvetnice, ki jih gojijo v svojih gredah cvetličarji.

7. TRŽAŠKI ZELENJAVNI TRG - Na tržnici na debelo kupljeno sadje in zelenjavno potem trgovci in branjevke preprodajajo na stojnicah na trgu Ponterosso ali na pokritem trgu v ulici Carducci.

GOVOREČI STROJ - Ne mislite, da gre za šalo ali potegavščino. V Turinu so res izdelali stroj, ki z lastnim glasom govori, pojede in deklamira in to brez posnetkov s plošč ali magnetofonskih trakov, kot počenjajo druge elektronske naprave. Besedilo, ki mu ga dajo, najprej stroj sam prebere, ga prouči in se odloči, kako ga bo izgovarjal. Turinskim raziskovalcem je uspelo to, kar doslej še ni nikomur. S pomočjo elektronike so izdelali stroj, ga imenovali Sparlantibus in ponovili to, ka daje narava človeku, kar govora.

PROMETNE LUTKE - Po zgledu Američanov so tudi Japonci, ki so znani kot imenitni posnemovalci vsega, kar jim je všeč, izdelali lutke - prometnike. Te lutke, ki so

popolne kopije živih policajev, so postavili ob robeh najbolj prometnih cest. Poskus se je obnesel. Kadar zagledajo avtomobilisti prometne police - lutke, samogibno zmanjšajo hitrost svojih vozil. Odkar stojijo ob cestah lutke - prometniki, se je število cestnih nesreč precej zmanjšal.

PREPOVEDANE VOJAŠKE IGRACI - Na Švedskem so pred nekaj meseci z zakonom prepovedali izdelovanje in prodajo vojaških igrac. Ljudje, ki jih vidite na slikah, so si igrače nakupili še pred prepovedijo. Zanimivo je, da se s tanki na električni pogon najraje igrajo očetje in strici, otroci pa le gledajo. Na vsak način najmlajši niso pokazali nobene žalosti ob prepovedi prodaje vojaških igrac.

STARA LIPA

V samotnem vrtu stara lipa
je že zaslutila jesen...
V neslišnem vetru se osipa
rumeno listje v dan meglen.

Le kje so ptice se zgubile
na poti preko daljnih mest?
So krute roke jih morile,
da letos veje so brez gnezd?

Je stara lipa jih čakala
vse dolge pomladanske dni,
vetrove je povpraševala,
a nihče zanje vedel ni.

In dan za dnevom je mineval,
a ptičkov ni bilo nazaj,
le kosek v zori je prepeval,
le zanj cvetel je sončni maj.

Tišina diha preko vrta,
jeklenosivo je nebo.
Žari kot plamen divja trta
otožni lipi za slovo.

MOJCA

Komaj pet pomladi,
komaj tri pedi —
to je naša Mojca,
deklica za tri.

Rada gre na polje.
— Kdo potuje z njo?
Veter, dobre volje.
— In še kdo, še kdo?

Sonček, ki potiho
z žarki je zvonil,
mačicam na vrbju
glavice odkril.

— Kdo še hodi z Mojco
v to zeleno dalj?
Regrat ji letala
v spremstvo je poslal.

A zakaj potuje
Mojca na polje?
Kdor pa to vprašuje,
ta prav nič ne vé.

To vé samo Mojca,
čemu njena pot:
cvetja bo nabrala
mamici za god!

Neža Maurer
Ilustr.: Marjeta Cvetko

Pogovor

Ptiček čivka:
Kam? Kam? Kam?
Jaz mu odgovarjam:
Drugam! Drugam!

Ptiček čivka:
Pa zakaj? Zakaj?
Ptiček, kakor tebe
vabi mene daljni kraj!

Lojze Abram

Zgoniška šola poimenovana po »Prvem maju 1945«

Slovenski šolarji v Zgoniku ne bodo zlepa pozabili veličastne svečanosti poimenovanja njihove osnovne šole po »Prvem maju 1945« na dan prvega maja, ob 35. obletnici osvoboditve izpod fašističnega jarma.

Ime, ki ga nosi odslej slovenska osnovna šola v Zgoniku - »1. maj 1945« -, je simbol pridobljene svobode in obenem počastitev spomina vseh padlih junakov v kravji borbi za osvoboditev slovenskega ljudstva. Te misli je na svečani prireditvi poimenovanja šole izrekel slavnostni govornik Miloš Budin in poudaril, da so v tem zgodovinskem datumu zaobjeti vsi, ki so si prizadevali za pridobitev narodne in družbene svobode, od borcev narodnoosvobodilne partizanske vojske, do politikov in prosvetarjev. 1. maj 1945 je ostal v srcih zapisan kot dan odrešenja, ko so ljudje, po tolikih grozotah in trpljenju, lahko svobodno zadihali.

Na veliki svečanosti, na prostornem šolskem dvorišču, je potem zgorniški župan Josip Guštin dejal, da bo ta datum, po katerem nosi šola ime, ostal zapisan z zlatimi črkami v zgodovini slovenskega naroda, ki si je sam, z lastnimi močmi izbojeval svobojo, ko je pred točno 35 leti partizanska vojska prikorakala v Trst in na Kras ter osvobodila tudi naše kraje.

Nagovor je imel tudi didaktični ravnatelj Stanko Skrinjar, ki je poudaril, da se mora ob pravilnem spoznavanju preteklosti že

osnovnošolska mladina vzugajati v strpnosti, prijateljskem četu in zaupanju v sočloveka, v veri in prepričanju o možnosti sodelovanja in naravnega sožitja med tu živečima narodoma.

Šolski otroci so potem na vrtu šole odkrili lep spomenik v jeklu, delo slikarja Klavdi-

ja Palčiča, ki ponazarja veliko veselje vsega slovenskega ljudstva ob izbojevanji svobodi. Ime in spomenik sta sedaj vodilo otrokom, bodočim rodovom, da morajo človeka vedno voditi ideali, za katere se je tudi v teh krajih prelivala kri, in obenem opomin, da je prihodnjost človeštva le v miru, svobodi, enakopravnosti in demokraciji.

Sledil je nastop šolarjev slovenskih osnovnih šol zgorniške občine, ki so za to

priložnost, pod vodstvom učiteljstva, pripravili občuten spored partizanskih recitacij in pesmi. Številno občinstvo in gostje so pri zadeto sledili izvajanju nastopajočih otrok in jih nagradili z burnim ploskanjem. Prireditev je zaključil nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora, ki je z udarno in borbeno pesmijo dal pečat tej veliki svečanosti poimenovanja zgorniške slovenske osnovne šole po »1. maju 1945«.

Kajetan Kovič

Ilustr.: Marjanca Jemec Božič

ZLATA LADJA

Zlata ladja k nam prihaja,
iz neznanega je kraja.
Kakor v sanjah mimo pluje,
koga vozi, kam potuje?

Sédim na zlato barko.
Z njo potuje medved Marko,
z njo se vozi mala Nina
in veselih punčk družina,

z njo se pelje bratec Jurij
in čarownik Čurimuri,
zadaj pa sedi veliki
in učeni maček Miki.

Tja v deželo Čirečare,
kjer so vse stvari na pare,
tja v deželo Ringarajo,
kjer se maškare igrajo,

tja v deželo Čarovnijo,
kjer se čudeži godijo,
skoz viharje in vetrove
zlata ladja varno plove.

P O M L A D

Z vetrovi z juga je prispela,
prinesel jo je bel oblak,
čeprav je mokra, polna mlak,
je dobrodošla in vesela.

Raduje se je vsak po svoje:
dehte cvetice, gozd brsti,
po med čebelica leti,
nad njivami škrjanček poje.

Igrisča vabijo otroke.
Pred hišo dedek se vedri,
zelo se sončka veseli,
četudi sije na obroke.

Sprehod v naravo

Lepo sončno apirlsko nedeljo je Slovensko planinsko društvo iz Trsta v okviru športne šole, organizacija, ki skrbi za telesno vzgojo najmlajših otrok, ki obiskujejo mestne in predmestne šole, organiziralo izlet na Volnik, lep hrib nad Repnom. Izleta se je udeležilo kar 145 osnovnošolskih otrok iz vseh šol, ki jih zajema športna šola, od Rojana do Sv. Ivana in Škednja in še 40 otrok iz otroških vrtcev, ki pa so jih spremljali starši. Tudi vodičev planinskega društva je bilo preko dvajset, tako da je bilo na izletu preko 300 ljudi.

Osnovnošolski otroci s ose že navsezgodaj zbrali na trgu Oberdan ter se nato z dvema naročenima avtobusoma odpravili v Repen, kjer so se na glavnem trgu razdelili v deset skupin. Končno so se odpravili na svojo dolgo pot po hribih nad Repnom. Dolga kolona se je podala mimo Kraške hiše na Široki hrib, nato na Goli vrh ter se spustila v dolino, kjer biva samotarka Albina, bolj znana z imenom Efa. Prvotno niso namernavali otroci s svojimi vodiči nadlegovati gospa Albine, ko pa je samotarka sama stopila iz svoje hišice, ki je obkrožena z razni-

mi hlevi in z njivo za svoje domače potrebe, in jih zelo prijazno nagovorila. Vsi so se zrgnili okoli nje, posebno okoli njenega psa, ki je znan kot hudoben, vendar pa se je to izkazalo, da to ni res, saj je bil še preveč potrežljiv. Tudi ovce so bile za otroke posebna zanimivost, saj se ponavadi po mestnih ulicah ne sprehajajo, ter kokoši in petelinji, od katerih je bil eden ta dan posebno nataknjen. Od prijazne stare gospe so se mladi planinci — izletniki hitro poslovili, saj je sama potožila, da ima mnogo dela, in nadaljevali pot. Naslednji cilj je bil vrh Volnika, na katerem je vojaška karavla. Pot se je bližala koncu, sonce pa je sedaj že neusmiljeno pripekalo. Vse čutarice so takoj izpraznili, otroci pa so bili še dalje žejni. Še pol ure spusta in končno so prispevi v Živčeve dolino, kjer se je izlet za-

ključil. Tam je otroke čakal vroč čaj in nihče se ni zavedel, da ni bil posladkan. V Živčevi dolini so jih že dalj časa čakali otroci, ki obiskujejo otroški vrtec in ki so se s svojimi starši podali na enourni pohod na mali Volnik. Na prostranem travniku je bil na sporedu še otroški poligon in otroci so se podili skozi obroče, skakali, valili po travi, metalni žogo v cilj in še drugo. Tekem se je udeležilo okoli sto otrok.

Prišel je čas odhoda. Čeprav so bili malčki, pa tudi ostali, utrujeni, saj so ta dan dosti hodili, je bilo vsem žal, da se morajo vrniti domov. V Repnu, ki je od doline oddaljen kak kilometer, so že čakali avtobusi, ki so izletnike naglo pripeljali spet v objem staršev. Naslednji celodnevni izlet za otroke bo sredi maja v Rezijo. Prav gotovo se bodo tudi tega polnoštevilno udeležili.

Stana Vinšek

Ilustr.: Eva Fornazaric

POVABILO

Ščinkavec se krega z veje:

»Tat, tat, ta, ti grdi tat!«

Lišček pa se mu nasmeje:

»Nisem, nisem tat — sem svat:

jutri zjutraj pod kosmuljo

vrabec ženi se z vrabuljo!

Rose vsak prinese zase
zvrhane tri cvetne čaše,
a pšeničko
zbiram tukaj po poljani
za potičko —
pridi in pojed jo z nami!«

novosti na
knjižni
polici

Marij Čuk

Privlačne partizanske zgodbe

VELIKI ČLOVEK je knjiga, ki pričuje o Petrovem dedku in o tem, kako je partizanil po svetu. Peter je namreč hotel napisati partizansko zgodbo, ki naj bi govorila o kakem velikem človeku. Tako je navalil na dedka, da se mu ta ni mogel izogniti in ubraniti. Skozi ves teden mu je moral povedati vsak dan eno zgodbo in Peter je vse takoj

zapisal. Za nas so te zgodbe zanimive zato ker se iz njih vidi, da se slovenski partizani niso borili samo na naših tleh, ampak da so bili tudi v Italiji in celo v Afriki. In dobro je tudi, da si za branje izberemo take knjige, ki pričujejo o bleščečem življenju naših borcev, ki so se borili za svobojo in jo na koncu s krvjo tudi izbojevali.

Prav njim se imamo zahvaliti, da lahko danes obiskujemo slovenske šole, prebiramo slovenske knjige in prav je, da spoznamo njihova junaška dejanja, njihovo ljubezen do domovine.

Pričajoče delo, ki ga je napisala **Marija Vogelnik** in ilustrirala **Lenka Vogelnik**, boste dobili v Tržaški knjigarni in prepričan sem, da boste radi segali po Velikem človeku.

Običajno vam predstavim v Galebu dve deli in tudi tokrat bomo sledili udomačenemu načrtu. Zato dovolite, da na tem mestu v kratkih besedah spregovorim še o povestitih, ki jih je sodobni slovenski mladinski pisatelj **Miha Matè** zbral pod naslovom **POBEGLE KOLEBNICE**. V knjigi se srečujemo z življenjem in doživljjanjem otrok v družini in prav zato so te zgodbe zanimive, sočne in privlačne. Matè je s svojimi veselimi zgodbami odgovoril na številna vprašanja otrok, taka vprašanja, ki jih otroci, da, prav vi, vsak dan zastavljate svojim staršem.

Gobji BAL

V bukovem gozdu sredi dreves v mraku začel se gobji je ples. Mnogo gospode gobje izbrane je napolnilo gozdne dvorane. Drobne kresnice luč so prižgale, žolne po deblih takt ropotale. V ritmu so pari se zavrteli, mladi in stari, vitki, debeli, da so klobučki v zraku frleli. Jurček-gobanček stal je ob strani, gledal je dame v plesni dvorani: brezovke, sivke, žolte lisičke, ajdovke, sirovke in golobičke, — ali med vsemi najbolj povšeči mu je klobuček pikčasti, rdeči... Mušnico zalo prosi za raj, ta pa zabrusi brž mu nazaj: »Trudiš se, revček — jurček zaman, z mano bo plesal vražji goban!«

NAŠA PRAVLJICA

Otroci drugega razreda osnovne šole iz Nabrežine smo sklenili, da gremo na izlet v podmorski svet. Alenka in Samo, ki sta plavala prejšnje poletje v Brojnicu, sta se spomnili, da je tam med skalami zapuščena podmornica. Peljala sta nas do nje in začeli smo jo popravljati z orodjem, ki smo ga prinesli s sabo.

Sonja, Marta, Damjan in Andrej so jo popravili z lepo sinje-modro barvo. Serena in Jana sta zamenjali razbite šipe. Alesjo je popravil teleskop in pregledal motor. Pomagala mu je Laura, ki je bila zagorela od nog do glave. Barbara, Nadja in Marjana so na notranje stene lepili rdeč papir, Tanja pa je vneto šivala zaveso. Nataša je uredila pohištvo, Paolo pa je naravnal krmilo. Učiteljica Sonja se je samo sončila in kopala. Naskrivaj smo splezali na bližnjo skalo, kjer je ležala in jo polili z ledeno morsko vodo. Kar poskočila je od strahu in se jezno podala za nami. Skrili smo se za skalo in počakali, da se umiri.

Napočil je čas odhoda. Paolo je prevzel poveljstvo podmornice in dal vsakemu svojo nalogu. Po dolgem potovanju smo prišli v veliko podmorsko globačo. Radovedno smo gledali skozi okanca in začudili smo se, ko smo videli prelepne pisane rastline. Med njimi so mirno plavale raznovrstne ribe.

Damjan je zagledal veliko odprtino in obvestil kapetana Paola. Ta je poslal Alenko in Barbaro na izvidništvo. Med tem časom sta Nataša in učiteljica Sonja pripravljali odlično kosilo. Kmalu nam je Andrej prinesel na mizo dišečo pico, solato, špinatno in cvrt krompir. Najboljša je bila ogromna torta, pokrita s čokolado.

Vrnili sta se Alenka in Barbara in nam poročali, kaj sta videli.

V jami je bil steklen grad in v njem so živele morske deklke in morski dečki. Povabili so nas na obisk. Nestrпno smo se pripravljali za obisk in se radovedno sprаševali, kaj neki nas čaka. Kmalu pa smo

»zagledali« odgovor. Pred nami so stale straže v srebrnih oblekah in s svetlikajočimi čeladami na glavah. Pospremili so nas v v veliko stekleno dvorano, ki je bila okrogle. Naokrog so bila ogledala, ki so nas popolnoma zmedla. Jana in Tanja sta se zateleli v ogledalo, Samo in Sonja sta zbegano krožila po dvorani in iskala vrata, ki jih nismo več videli. Serena, Marjana, Laura in učiteljica Sonja so se smejale pred ogledalom, ker so se v njem videle suhe in visoke. Vsi ostali pa smo zjali od začudenja, ker smo se v ogledalih gledali majhne in debele.

Takrat so vstopili morski otroci. Pozdravili so nas in nam začeli razkazovati grad. Povedali so nam, da vse stvari urejajo sami, o vsem se skupno pogovorijo. Čeprav so v gradu, ne poznajo kralja ne kraljice, pri njih ni vladarja, nikogar ni, ki bi jim ukazoval. Srečno smo se igrali z njimi in res: ničče nas ni kregal, ničče nam ni ničesar prepovedoval. V njihovi družbi smo preživeли čudovit dan... Ko smo se poslovili, smo jim obljudili, da jih bomo še obiskali.

Učenci
2. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

ČEBELICA - Alenka Spetič
Otroški vrtec GRETA

Janez Bitenc

Marljiva delavca

PRISRČNO

1. Na dvo - ri - šču, pod dre - ve - som, Majdko vi - del sem te
2. Jur - ček pa iz miv - ke si - ve de - lal me - sta je, va -
3. Ko je son - ce šlo za qo - ro, srajčka je bi - la na .

1. dni; sraj - čko be - lo je ši - va - la, svoji punčki ja - ni - ki.
2. Si, ce - ste, pro - ge in mo - sto - ve, pa še dru - gih sto re - či.
3. red, av - to je dr - vel po ce - sti, vlakec pu - hal v be - li svet.

KO SEM BIL MAJHEN

Imenujem se Igor. Po priimku sem Svetlich. Stanujem v Nabrežini center. Rodil sem se v Trstu 26. junija 1969. Ko sem se rodil, sem se razjokal in polkul bolničarko. Težek sem bil 3 kilograme in dolg 50 centimetrov. Prva beseda, ki sem jo izgovoril, je bila »ma-ma«. Sedaj obiskujem peti razred osnovne šole. Sem elegantne postave, imam plave lase in zelene oči. Rad se učim V šoli sem ubogljiv, doma pa nekoliko nagajiv.

Iz mojih otroških let imam mnogo spominov in tudi fotografij. Nekoč sem si ogledoval družinske fotografije. Na eni sem po obrazu ves črn. Mama mi je povedala, da sem imel takrat eno leto, bil je moj prvi rojstni dan. Mama je povabila več prijate-

ljčkov moje starosti. Ko sem videl torto, sem vanjo potonil roke in se potem s čokoladnimi namazal po obrazu. Mama mi je rekla, da sem bil tisti dan zelo vesel. Na neki drugi fotografiji sem tudi jaz: stojim na mamini postelji in se jočem. Oblečen sem v pižamo.

Mama mi je povedala, da nisem hotel zapsati in da sem bil takrat star tri leta.

Otroški vrtec sem obiskoval z bratom. Ko je brat šel v prvi razred osnovne šole, sem jaz nejevoljno hodil v vrtec. Zadnji dve leti vrtca sem posebno nagajal in večkrat sem bil v kotu. No, bil sem v kotu, učiteljica pa je šla v kuhinjo. Pa sem še jaz lepo odkorakal iz kota in začel nagajati po razredu. Kar naenkrat je prišla učiteljica in videla, da je kot prazen. Teda me je prije-

la za uho in me peljala spet v kot. Bil sem ves rdeč. Drugi otroci pa so se smeiali...

Prav lepo se spominjam tudi tega dogodka: bilo je leta 1974, torej sem imel pet let. Hodil sem po zidu pred tetino hišo. Bil je visok, jaz pa hodim in hodim. Naenkrat se spotaknem in padem na tla. Še sreča, da je bila trava. Glavo pa sem si le potokel. Jokajoč sem stekel v hišo in jecljal, da sem padel. Mama in teta sta me tolazili in govorili, da ni nič hudega. Pa res ni bilo nič hudega.

Igor Svetlich
5. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

RAZGOVOR S SINIČKO

Bilo je nekega zimskega dne. Travnike, ceste, drevesa, hiše je pokrivala debela plast snega. Snežinke so tiho padale z neba na zemljo. Ko so zvonovi na zvoniku oznanjali poldne, smo se vsi šolarji odpravljali domov. Tisti dan oče ni prišel pome Morala sem peš domov. Nadela sem si torbo na ramena in z bratom krenila proti domu. Hodila sva počasi, ker je bil sneg visok. Med potjo sva se pogovarjala in opazovala druge, kako so si metali snežne kepe. Prišla sva do trga, se malo odpočila in nato nadaljevala pot proti drevoredu. Začudeno sva strmela v drevesa, ki so nosila težko breme snega. Kar naenkrat je nekaj zafrfotalo med vejami.

Hitro sva se ustavila in najine oči so začele radovedno iskatiti, kaj bi bilo. Na tanki veji je čepela premražena sinička. Zelo sem se navdušila zanjo in rada bi jo imela doma v kletki. Toda mama in oče sta me večkrat poučevala, da sinička pač ne more živeti v kletki. Če bi jo ulovila in zaprla, bi hitro poginila, morda od žalosti. Ko sem posmisnila na to, je tudi mene nekaj razžalostilo. Začela sem jo opazovati: po hrbtni je bila rumenkasto zelena, po trebušku je bila rumena, peruti je imela belo progaste, rep siv... Gledala me je s plašnimi očmi. Zelo se mi je smilila in neprestano sem misnila, da mora biti lačna... Sinička pa je kar čepela na veji, nič se me ni bala. Zdela se mi je, kot da mi čivka o svojem gnezdu, kjer je poleti izvalila mladiče, zdaj pa je že razdrto in zato nima več zavetišča...

Z bratom sva prišla domov. Na breskvi pred hišo sem zagledala siničko. Tekla sem v hišo in vzela polno pest drobtinic. Mama me je začudeno gledala. Natrosila sem drobtinice na okno, se oddaljila in na skrito opazovala. Sinička je vzletela z breskve in pristala na oknu. Počasi je zobala drobtinice. Gledala sem jo in spet se mi je zde-

lo, da jo slišim, kako mi pravi: »Toliko drobtinic še nikoli nisem pojedla!«

Še vedno je snežilo, jaz pa sem mislila na pomlad in na siničko.

Morda pa mi bo prav ta sinička v po-mladnem jutru prepevala pod mojim oknom: »Cicifuj, cicifuj!«

Nevenka Pernarčič
5. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

UH, KAKO ME JE BILO STRAH

Sem zajček dolgovrhec. Imam gosto in dolgo dlako. Oči imam pa rjave. Najraje jem zelje in korenje. Ko mi prinese gospodinja kaj za pod zob, sem zelo vesel. Živim pri Matičkovi v kletki za hišo. Zjutraj me zbuli sonček, ko pokuka izza hribov. Okoli pol-dne mi gospodinja prinese hrano. Ko mi je nekega dne takole prinesla hrano, je pozabila zapreti vratca od kletke. Jaz sem z gobčkom potisnil nanje, jih tako odprl in zbežal v gozd.

Nenadoma sem se znašel sredi visokih dreves. Veverica se je gugala in skakala zgoraj po vejah. Polh je spal v drevesnem duplu, žaba je kvakala v veliki mlaki. Polž je sopihal po strmini.

Cebela je srkala med po rumenih cvetovih. Kača črnica je trdno spala zvita v klobičči. Zelena kobilica je mirno čepela v mehki zeleni travi. Lisica je kukala iz svojega brloga. Srna in srnjak sta se mirno sprejhajala po lepem in bogatem gozdu. Krt je pokukal iz svoje krtine. Ptički so veselo čivkali, kako je bilo lepo! Nenadoma sem zaslišal čudno hojo. Pred menoj se je pojavila velika in debela postava. Imela je žametne, irhaste hlače in črn usnjjen jopič. Na rami ji je visela rjava puška. Nekaj časa sva se gledala. Ko je lovec snel z rame tisto »nevarnost« in jo nameril vame, sem stekel čez drn in strn, kolikor so me nesle noge. Uh, kako me je bilo strah!

Prisopihal sem do doma in se zaprl v kletko. Bil sem na varnem.

Elena Leghissa
4. r. OŠ DEVIN

V NEDELJO

V nedeljo zjutraj sem šla z Markom in mamo v Trst, od koder smo se z avtobusom odpeljali in v Ovčjo vas, kjer je planinsko društvo priredilo smučarsko tekmovanje za pokal »Lepi vrh«.

Najprej smo se ustavili v Križu, kjer so stopili v avtobus še drugi smučarji, med njimi je bilo največ tekmovalcev.

muda, za katero se vsem zvestim naročnikom in bralcem oproščam.

Vsem neučakanim dobitnikom knjižnih nagrad sporočam, da sem končno dobil pošiljko knjig. Nagrade boste dobili skupno sto številko Galeba in upam, da boste z njimi resnično zadovoljni, zlasti zato, ker ste jih tako dolgo nestrпno čkali. Knjige so res lepe in imeli boste veliko veselja z branjem.

Prihodnja številka Galeba bo izšla v nekaj dneh in sicer pred koncem maja, ker se šolsko leto zaključi že 5. junija. Zato naprošam vse pridne in redne dopisnike ter reševalce ugank, da pošljete spise in rešitve čimprej, po možnosti takoj po prejemu te zakasnele številke Galeba. Dopise, ki jih bom dobil kasneje, bom objavil šeles jeseni.

UREDNIK

Splet raznih dogodkov in okoliščin, ki so se zvrstili v dogajanju zadnjih tednov, je zakrivil veliko zamudo, s katero izhaja ta sedma, v tem šolskem letu predzadnja številka revije Galeb. Odložitev festivala »Bor minibasket«, v sklopu katerega je bila revija Galeb pokrovitelj tekmovanja v pismeni nalogi, poimenovanje slovenske osnovne šole v Zgoniku in potem smrt jugoslovenskega predsednika Tita, so zahtevale spremembe v oblikovanju te številke, in od tod tudi za-

Peljali smo se skozi vasi, kjer so hiše še vedno porušene od potresa. Ko smo se peljali skozi te vasi, sem razmišljala o ljudeh, ki žive tod, predstavljala sem si jih, kako med potresom bežijo iz hiš - kako žalostno je, da še danes vedno živijo v barakah.

V avtobusu je bila tudi prijateljica Tanja, spoznala sem jo prejšnjo nedeljo, ko smo se peljali na Zoncolan. Seznanila sem se še z drugimi otroki, kar v avtobusu smo se začeli igrati. Ves čas vožnje je sijalo sonce. Ko smo se bližali Ovcji vasi, pa se je začelo temniti, začela se je valiti gosta meglja. Potem pa se je le prikazalo zopet sonce.

Pripravili smo se na tekmovanje. Dobili smo številke in odšli proti vlečnicini. Ker sta bili dve progi, sva se morala jaz in Marko ločiti. Jaz sem tekmovala na kraški progi, z mano je šla mama, ki me je počakala na cilju. Ko smo se z vlečnico pripeljali na vrh, smo se tekmovalci spustili po progi. Proga je bila ledena, in ker je nisem prej poskusila, sem se malo bala. Jaz sem starala s številko 39. Vozila sem počasi, ker sem se bala, da padem.

Srečno sem prismučala na cilj. Po končanem tekmovanju sem se šla smučat na prog, kjer je tekmoval moj brat. Popoldne je bilo nagrajevanje tekmovalcev. Prva me-

sta so dosegli tekmovalci iz Kranjske gore, to je tudi razumljivo, saj so vsak dan na snegu.

Pokal »Lepi vrh« pa je osvojilo športno društvo iz Devina. Zelo sem bila vesela, da sem sodelovala na tekmovanju in upam, da bo šlo prihodnje leto še boljše.

Irena Kralj
5. r. OŠ »K. D. Kajuh«
GROPADA

VELIKONOČNE POČITNICE

Med velikonočnimi počitnicami smo bili na snegu. Z žičnico smo se peljali na visoko goro Cervino. Tam je bilo dosti snega in zelo mrzlo. Ko smo se vračali domov, smo si ogledali živalski vrt ob Gardskem jezeru. Videli smo žirafe, leve, tigre, nosoroge, opice, slone in povodne konje. Opice so skakale po našem avtomobilu. Jaz sem jim dalj jesti krompirček. Bili smo tudi v Gartelandu. Peljali smo se z majhnim vlakcem. Med vožnjo smo videli Sneguljčico, palčke, ki so delali v rudniku, in še mnogo drugih zanimivih stvari iz najbolj znanih pravljic. Bilo je zelo lepo.

Dimitri Rosso
1. r. OŠ DOMJO

PRED DESETIMI LETI JE VOZIL TRAMVAJ

Danes vozijo po mestu avtobusi, pred desetimi leti pa so vozili še tramvaji. Ta vozila so bila precej nerodna, ker so vozila po tračnicah. Ker je bilo v mestu vedno več avtomobilov, so tramvaji ovirali promet. Zato so tramvaje odstranili, v mestni promet pa vključila avtobuse. Ti so sicer okretnješi, toda z izpušnimi plini kvarijo zrak. Tramvaji pa ga niso, ker so bili na elektri-

čni pogon. V Trstu imamo danes samo še eno tramvajsко progo, in sicer na Opčine. V nekaterih mestih, kot je na primer Rim, vozijo še zmeraj tramvaji. Sedaj, ko primanjkuje nafta, pa v mnogih mestih premišljajojo o povratku tega starega prevoznega sredstva.

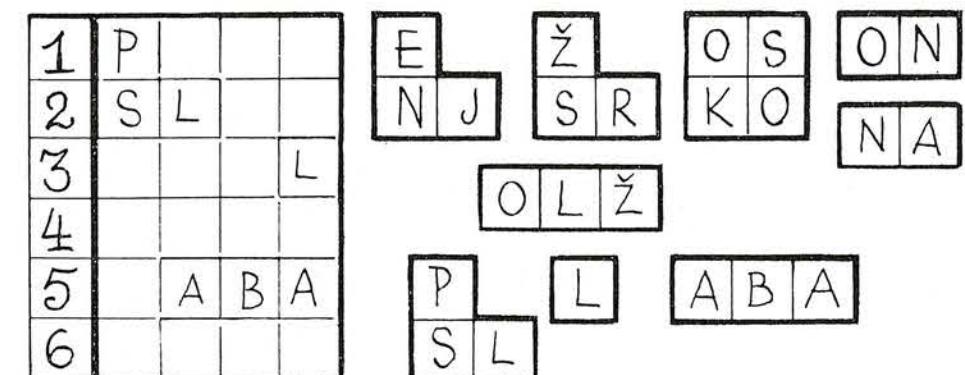
Poljanka Pavletič
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

MAGIČNI LIK

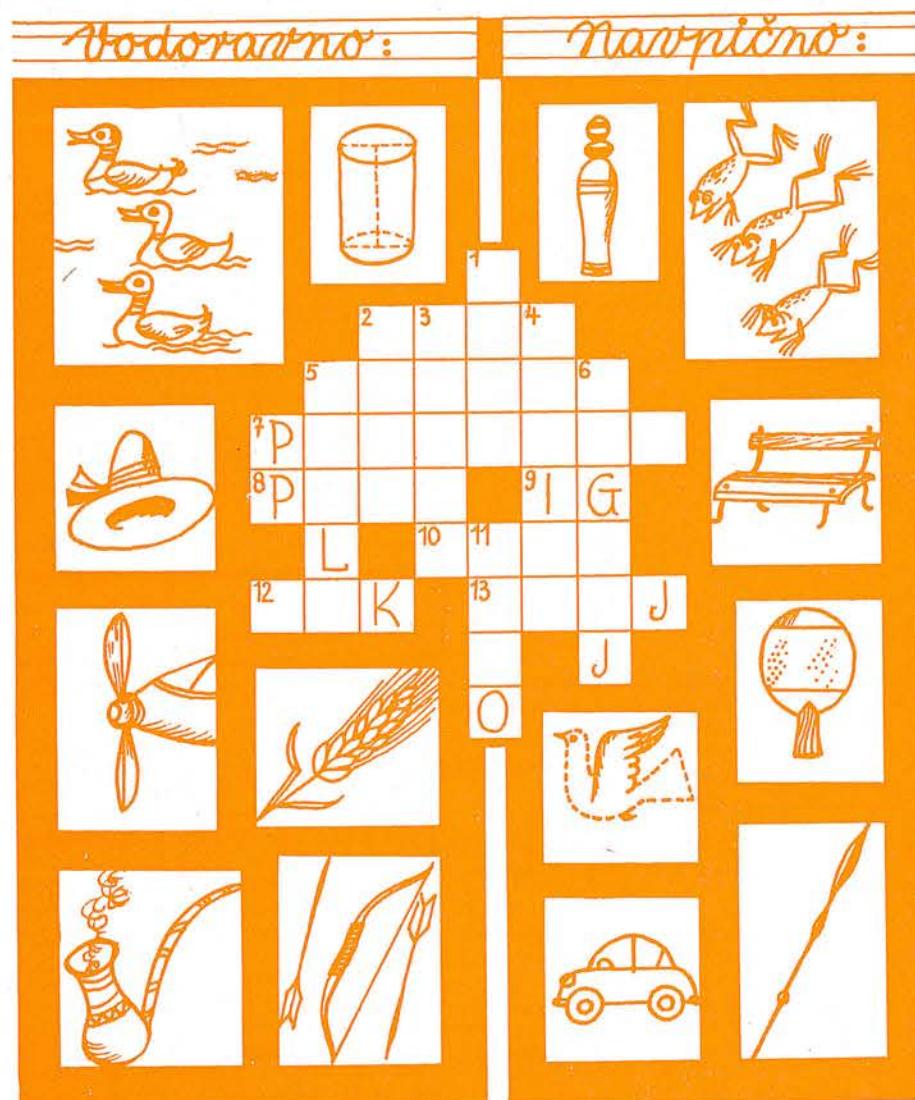
1	2	3	4	5

Vodoravno in navpično: 1. prebivalec Turčije, 2. prevara, 3. ravnina, ravno polje, 4. se v ničemer ne razlikujeta, 5. gora nad Bovcem.

RAZREZANKA

Iz likov z vpisanimi črkami moraš sestaviti pravokotnik tako, da boš dobil v vodoravnih vrstah imena šestih živali. Trije liki so že postavljeni na prava mesta, da bo rešitve lažja.

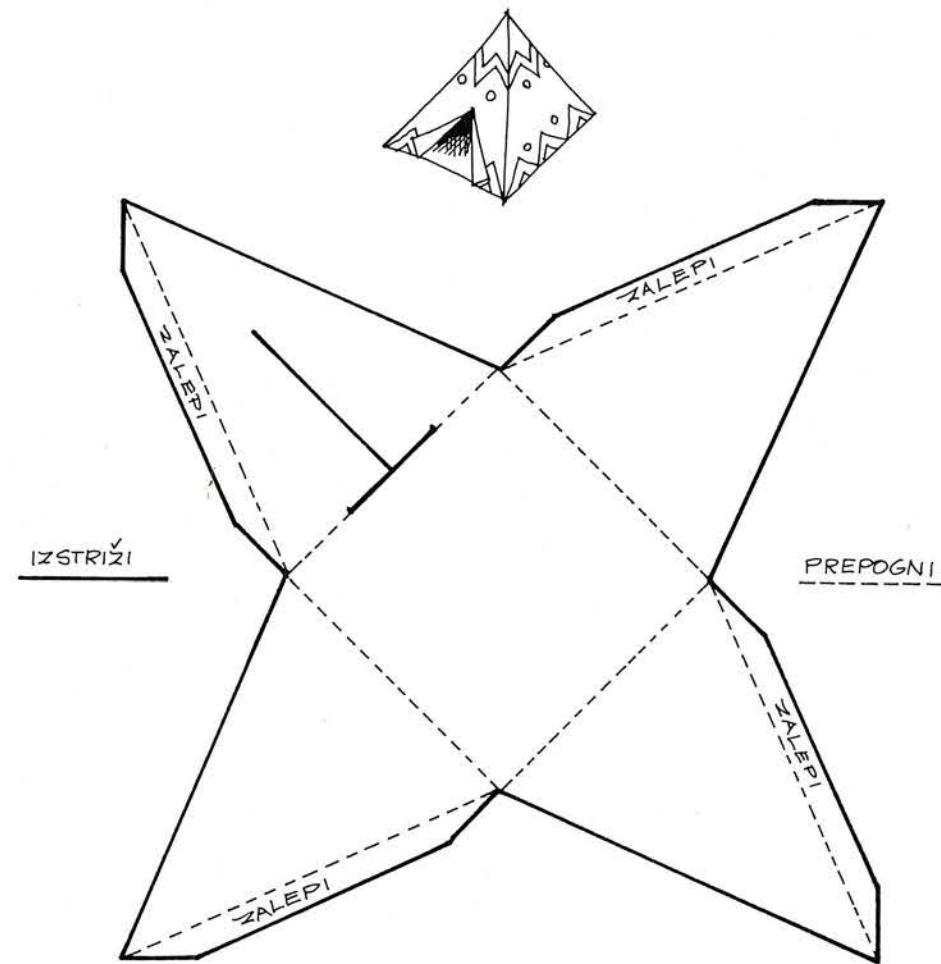
Poisci prave besede za vse, kar je narisano. Besede vnesi v prazna polja tako, da se bodo med seboj ujemale. Nekaj črk je že vpisanih, da bo rešitev lažja.

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

ŠOTOR

POČITNICE NAS ČAKAJO! POBARVAJ IN IZSTRIŽI RISBO PO DEBELJ ČRTI.
ZALEPI OZNAČENE STRANI IN ŠOTOR JE PRIPRAVLJEN.

Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba; Lojze Abram, Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst

REŠITVE UGANK IZ ŠESTE ŠTEVILKE

PREGOVOR — Vsaka šola nekaj stane.

ZLOGOVNICA — 1. podkev, 2. osem, 3. lestev, 4. žlica.

Imeni dveh živali sta: polž, osel.

SLIKOVNA KRIŽANKA — **Vodoravno:** 2. polž, 5. vile, 7. sin, 8. klicaj, 10. raca, 11 kosa. **Naprečno:** 1. nov, 3. lisica, 4. žlica, 6. ena, 8. krog, 9. lasje.

REŠITVE SO POSLALI: Peter Jankovič, Elizabeta Žerjal, 3. in 5. r. OŠ BORŠT. Dana Svetina, Vladimir Vodopivec, Toska Barič, Andrej Zuppin, Renato Andreuzzi, David Tonel, Vlasta Novak, David Jercog, Karmen Matkovič, Nataša Cociani, 3. in 5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI. Dimitrij Rosso, Erik Sancin, Dean Kralj, Igor Corva, Deborah Brajnik, Aleksandra Jurjevičič, Sarina Paoli, David Glavina, Lorenza Strain, Lara Berdon, 1. in 2. r. OŠ DOMJO. Pavel Antonič, Veronika Legiša, Andrej Škerk, Patrik Pahor, Michele Passerini, Gianna Pahor, Elena Leghissa, 4. r. OŠ DEVIN. Sonja Košuta, 3. r. SŠ »F. Levstik« - KRIŽ. Barbara Kocman, 4. r. OŠ »1. maj 1945« - ZGONIK. Elijana Škabar, Danjel Malalan, David Kralj, Adrijana Čuk, Marina Milkovič, Dimitrij Carli, 1., 2. in 4. r. OŠ »P. Tomažič« - TREBČE Renato Hrovatin, Ivan Milič, Alenka Sosič, Tanja Gorkič, 4. a in 4. b r. OŠ »F. Bevk« - OPĆINE. Tamara Pieri, 1. a r. SŠ »S. Kosovel« - OPĆINE. Patricija Čuk, Marvida Čuk, Roberta Ferluga, Elena Carli, 4. in 5. r. OŠ »O. Župančič« - SV. IVAN. Laura Furlan, Danjela Markovič, Kristina Sosol, 5. r. OŠ PEVMA. Agata Kuhar, Sergij Blasi, Tom Hmeljak, 4. r. OŠ »J. Ribičič« - SV. JAKOB. Karmen Natural, 4. r. OŠ »K. D. Kajuh« - GROPADA. Lilijana Bezin, 3. r. OŠ »A. Sirk« - KRIŽ. Emilia Torroni, Andra Neubauer, Betty Oberdank, Pavel Lippolis, Sandro Santonocito, Kristjan Jakominič, Denis Švab, 4. r. OŠ »D. Kette« - SV. FRANČIŠEK. Nataša Lorenzi, Laura Pettorosso, Sabrina Gec, Luka Colbasso, Miran Guštin, Tamara Stanese, Flavij Dovgan, Tamara Bernhard, Vanessa Švara, Martina Lorenzi, Roberta Del Piero, Tanja Carli, Rodolfo Madotto, Mauro Benci, Karen Marzolo, Nada Carli, Mirjan Gregori, 2., 4. in 5. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA. Lidija Glavina, 1. r. SŠ »S. Gregorčič« - DOLINA. Silvan Komic, 5. r. OŠ ŠTEVERJAN. Katja Komar, Borut Cah, Saša Žerjal, Marko Vodopivec, Pavel Glavina, Dean Starec, Tanja Zobec, Amalija Bavčar, Tanja Maver, Peter Kozina, Aleš Ota, 3. r. OŠ »F. Venturini« - BOLJUNEC. Irena Milanič, Dean Oberdan, Petra Jereb, Poljanka Pavletič, 1., 2. in 4. r. OŠ »K. Širok« - DONADONI. Maksi Kralj, 1. r. SŠ »F. Erjavec« - ROJAN. Franci Fabec, 2. r. OŠ CEROVLJE. Elizabeta Ciacchi, 4. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA. Marko Geri, 2. r. OŠ BRIŠČIKI.

NAGREDE DOBIJO: Maksi Kralj, 1. r. SŠ »F. Erjavec« - ROJAN. David Tonel, 3. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI. Franci Fabec, 2. r. OŠ CEROVLJE. Sonja Košuta, 3. r. SŠ »F. Levstik« - KRIŽ. Tanja Zobec, 3. r. OŠ »F. Venturini« - BOLJUNEC.